

CURRICULUM PRAKTIJKOPLEIDING CATEGORIE B

INLEIDING

Het Curriculum Praktijkopleiding Categorie B bundelt de essentiële kennis, vaardigheden en gedragsaspecten die een leerling tijdens de praktijkopleiding moet verwerven om een goede en veilige bestuurder te worden en te blijven. Het aanleren van vaardigheden als zelfstandigheid, zelfreflectie en zelfbeoordeling zijn daarbij cruciaal.

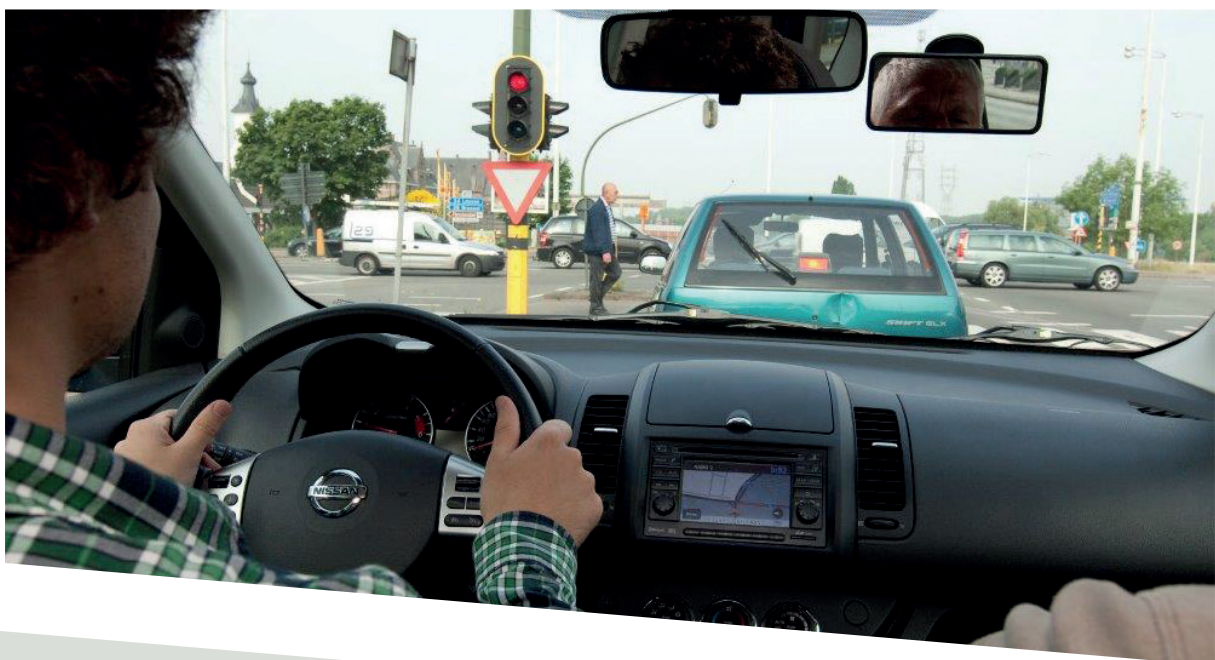
Het curriculum bevat verschillende leerdoelen die elkaar in een logische lijn opvolgen. Tijdens het aanleren van de verschillende leerdoelen komen belangrijke vaardigheden regelmatig terug zodat die steeds verdiept en aangescherpt worden. De leerdoelen zijn opgedeeld in vier clusters:

- Ritvoorbereiding
- Wagenbeheersing
- Eenvoudige verkeerssituaties
- Complexe verkeerssituaties en gedrag op de weg

De eerste twee clusters, Ritvoorbereiding en Wagenbeheersing, gaan vooral in op het eerste niveau van de GDE-matrix, 'wagenbeheersing'. De twee volgende clusters, Eenvoudige verkeerssituaties en Complexe verkeerssituaties, gaan vooral in op het tweede niveau van de GDE-matrix, 'beheersing van verkeerssituaties'.

Om leerlingen op te leiden tot veilige bestuurders die een hoge mate van zelfstandigheid, zelfbeoordeling en zelfreflectie aan de dag leggen, is het van essentieel belang dat ook de hogere niveaus van de GDE-matrix, 'beslissingen in de context van de rit', 'persoonlijke kenmerken' en 'sociale omgeving', aan bod komen tijdens de opleiding. Dat zijn geen vaardigheden die worden aangeleerd als apart onderdeel, ze moeten worden geïntegreerd in ieder leerdoel.

Ieder leerdoel geeft zo concreet mogelijk aan welke inzichten, vaardigheden en houdingen er van de leerling verwacht worden. Alle leerdoelen hebben een uniforme opbouw: de leerling + een werkwoord + de specifieke doelstelling van het leerdoel. Het Curriculum Praktijkopleiding Categorie B bundelt de leerdoelen die minimaal nodig zijn om van een leerling een veilige bestuurder te maken. Mensen die het Curriculum hanteren, kunnen de volgorde aanpassen of aanvullende doelen formuleren op basis van hun concrete behoeften.

EINDTERM

RITVOORBEREIDING

De leerling kan zowel binnen als buiten de wagen controleren of er veilig kan worden vertrokken.

De leerling kan het niveau van de diverse vloeistoffen controleren.

De leerling kan de slijtage en de spanning van de banden controleren.

De leerling kan de wagen benaderen en instappen, zonder andere weggebruikers te hinderen en zonder zichzelf of andere weggebruikers in gevaar te brengen.

De leerling kan alle bedieningselementen in de wagen gebruiken, aflezen en interpreteren.

De leerling kan de boorddocumenten van de wagen aanwijzen en benoemen.

De leerling kan zetel, hoofdsteun, gordel en stuurhoogte instellen voor een veilige en ontspannen zit-en stuurhouding.

De leerling kan de spiegels afstellen voor een optimaal zicht op het verkeer achter en naast de wagen.

De leerling kan de dode hoek van de wagen correct inschatten.

De leerling kan de motor starten en stoppen.

De leerling kent de functies van de contactsleutel en het stuurslot.

De leerling kan voorzorgsmaatregelen nemen bij het uitstappen en kan uitstappen en naar het voetpad gaan, zonder andere weggebruikers te hinderen en zonder zichzelf of andere weggebruikers in gevaar te brengen.

WAGENBEHEERSING

De leerling kan correct sturen tijdens het rijden, tijdens het uitvoeren van bewegingen en manoeuvres en tijdens het gebruik van de bedieningselementen, om zo een maximale controle over de wagen te behouden.

De leerling neemt de optimale plaats op de rijbaan in.

De leerling past de juiste kijktechniek toe en is zich bewust van het hele gebied rondom de wagen, om zo elk risico correct te kunnen inschatten en erop te anticiperen.

De leerling kan het gevaar van de dode hoek inschatten en erop anticiperen.

De leerling kan de snelheid van het voertuig aanpassen door enkel het gaspedaal te bedienen.

De leerling kan het rempedaal bedienen om de wagen te laten vertragen en kan het rempedaal in combinatie met het koppelingspedaal bedienen om de wagen tot stilstand te laten komen.

De leerling kan het aangrijpingspunt van het koppelingspedaal controleren.

De leerling kan de wagen vanuit stilstand in beweging zetten, zonder hierbij achteruit te rijden als de wagen bergop staat.

De leerling kan het gebruik van de pedalen en de versnellingspook combineren, om in iedere situatie in de juiste versnelling te rijden.

De leerling kan milieubewust en economisch rijden.

De leerling kan in alle mogelijke omstandigheden achteruit rijden en manoeuvreren.

De leerling kan de wagen in een garage of parkeervak opstellen.

EENVOUDIGE VERKEERSITUATIES

De leerling heeft de rijvaardigheid, de kijktechniek en het verkeersinzicht om met respect voor de andere weggebruikers en de verkeersregels, vlot en veilig :

- in het verkeer te vertrekken of zich in het verkeer te begeven.
- in het verkeer te stoppen of om de verkeerdeelname te beëindigen.
- de snelheid aan te passen aan de situatie.
- een tegenligger te kruisen.
- een kruispunt te naderen, op te rijden en te verlaten.
- een overweg te naderen, op te rijden en te verlaten.
- rechts af te draaien.
- links af te draaien.
- de wagen achteruit in een file te parkeren op minimum één meter van andere geparkeerde voertuigen en evenwijdig met en zo dicht mogelijk bij de rand van de rijbaan.
- de wagen te keren in zo weinig mogelijk bewegingen en vervolgens in de andere richting weg te rijden.
- zijn intenties duidelijk te maken met de richtingsaanwijzers en met alternatieven en de signalen van anderen correct te interpreteren.
- zelf ingehaald te worden.
- voor en naast het voertuig voldoende afstand te bewaren ten opzichte van de andere weggebruikers.
- een bocht aan te snijden en te verlaten, met een aangepaste snelheid en versnelling en vanuit een veilige positie.

De leerling is zich tijdens de verkeersdeelname bewust van de ruimte rondom de wagen, met inbegrip van de volgaafstand en dode hoek.

De leerling past steeds de verkeersregels toe.

De leerling kan anticiperen op onverwachte handelingen van andere weggebruikers.

COMPLEXE VERKEERSSITUATIES EN GEDRAG OP DE WEG

De leerling heeft de rijvaardigheid, de kijktechniek en het verkeersinzicht om met respect voor de andere weggebruikers en de verkeersregels, vlot en veilig :

- een hindernis van gelijk welke aard voorbij te rijden.
- een rijdend voertuig in te halen.
- van rijstrook of file te veranderen.
- in en uit te voegen.
- een rotonde te naderen, op te rijden en te verlaten.
- de beste en veiligste rijstrook te kiezen.
- de geldende snelheidsbeperkingen op te volgen en de snelheid steeds aan te passen aan de situatie.
- te reageren op elke voorkomende voorrangssituatie.

De leerling kan zijn rijgedrag aanpassen aan externe factoren zoals omgeving, weer en moment van de dag.

De leerling kan zijn route voorbereiden en rijdt zonder verdere aanwijzingen naar een bepaalde locatie.

De leerling is defensief en sociaal tegenover andere autobestuurders, tegenover kwetsbare en sterke weggebruikers en in situaties die specifiek zijn voor voertuigen voor gemeenschappelijk vervoer.

De leerling kent de factoren die het rijgedrag nadelig beïnvloeden en houdt hier rekening mee tijdens het rijden.

De leerling zorgt ervoor dat zijn eigen gedrag voorspelbaar en correct is en kan anticiperen op onvoorspelbaar gedrag, correct en niet correct, van andere weggebruikers.

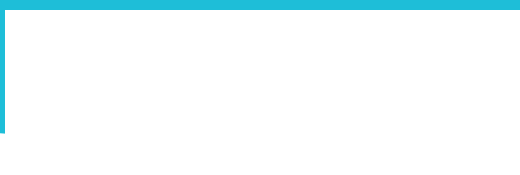
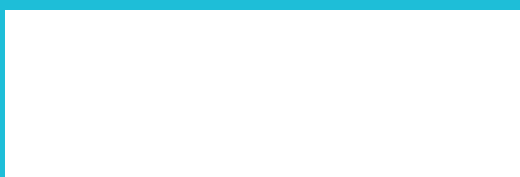
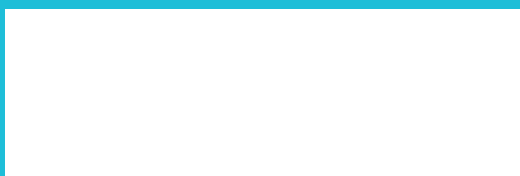
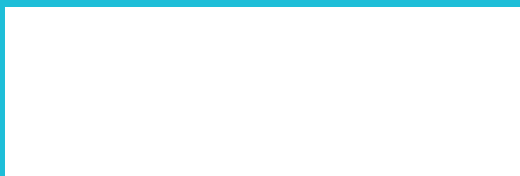
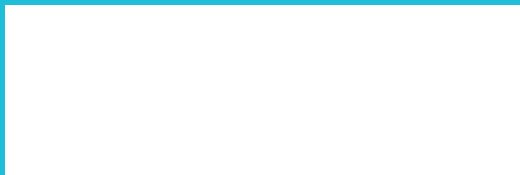
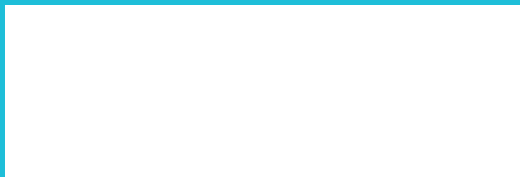
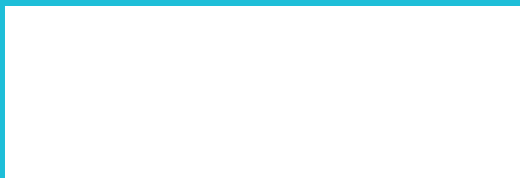
De leerling kan verkeerssituaties en risico's in een zo vroeg mogelijk stadium herkennen en inschatten en er gepast op reageren.

De leerling kent zijn eigen rijstijl, kan die van anderen inschatten en kan hierop anticiperen.

De leerling kan gebruik maken van de verworven kennis en vaardigheden om deze opnieuw toe te passen in gelijkaardige situaties.

De leerling neemt kordaat en zelfzeker beslissingen.

De leerling reageert adequaat wanneer er een ongeval gebeurt en kan eerste hulp toedienen indien er gewonden zijn.

Het Curriculum Praktijkopleiding Categorie B werd uitgewerkt door de Werkgroep Rijopleiding waarin op 17 december 2014 de volgende organisaties zetelden: VAB-rijsschool, Veri, Bezer, FOD Mobiliteit en Vervoer, KU Leuven, Departement Mobiliteit en Openbare Werken, Goca, De Ambrassade, Gezinsbond, Universiteit Hasselt, IMOB, het kabinet van de Vlaams minister voor Mobiliteit en de VSV.

Met bijzondere dank aan Federdrive voor de input van de basisversie van de leerdoelen.

Meer informatie:

VSV
Stationsstraat 110, 2800 Mechelen
015 44 65 50 - info@vsv.be
www.vsv.be